

Dosarul nr. 2r-433/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: E. Galușceac)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima)

DECIZIE

30 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Diana Colontaev, reprezentată de avocatul
Ruslan Cibric,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Colontaev
împotriva Diane Colontaev cu privire la partajarea averii comune în devălmășie,
împotriva încheierii din 02 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 18 iunie 2018, Victor Colontaev a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Diane Colontaev cu privire la partajarea averii comune în devălmășie.

Prin hotărârea din 21 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis
parțial acțiunea. S-a determinat cota-parte din proprietatea comună în devălmășie și
anume din: - apartamentul nr. 48 situat pe bd. XXXXX 34/1, mun. Chișinău, nr.
cadastral XXXXX.01.048, lot pomicol situat în com. Băcioi, mun. Chișinău,
extravilan, nr. cadastral XXXXX.072 și mijlocul de transport de model
„Volkswagen Transporter”, nr. de înmatriculare XXXXX, atribuindu-le în
proprietate lui Victor Colontaev și Diane Colontaev a câte ½ cotă-parte ideală. S-a
încasat de la Diana Colontaev în beneficiul lui Victor Colontaev suma de 300 de lei
cu titlu de taxa de stat. În rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Exprimându-și dezacordul cu hotărârea primei instanțe, Victor Colontaev și
Diana Colontaev au contestat-o cu apel.

Prin încheierea din 19 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs
cererilor de apel, fiindu-le acordat termen apelanților, de 10 zile de la recepționarea
încheierii, pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în cuantum de 9721,12
de lei și a cererii de apel suplimentare, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe
care se întemeiază.

Totodată, instanța de apel a explicat apelanților că în cazul neînlăturării
neajunsurilor în termenul stabilit, cererile de apel nu va fi considerate depuse și
împreună cu toate documentele anexate, vor fi restituite, în temeiul art. 369 din
Codul de procedură civilă.

Încheierea sus-menționată a fost expediată participanților la proces, fiind
recepționată de către reprezentantul apelantului Victor Colontaev, avocatul Andrei

Bercueaşvili, la data de 19 noiembrie 2019 (f.d. 167), iar de către reprezentantul apelantei Diana Colontaev, avocatul Ruslan Cibric, la data de 14 noiembrie 2019 (f.d. 165).

La 22 noiembrie 2019, Diana Colontaev, reprezentantă de avocatul Ruslan Cibric a prezentat dovada de plată a taxei de stat, înaintând concomitent cerere cu privire la prelungirea termenului pentru prezentarea apelului motivat, invocând că fizic nu reuşeşte să îndeplinească cerinţele instanţei de apel conţinute în încheierea din 19 iulie 2019.

Prin încheierea din 02 martie 2020 a Curţii de Apel Chişinău s-a respins ca neîntemeiată cererea înaintată de avocatul Ruslan Cibric în interesele apelantei Diana Colontaev cu privire la prelungirea termenului de procedură. S-a restituit cererea de apel declarată de Victor Colontaev şi cererea de apel declarată de Diana Colontaev, împotriva hotărârii din 21 mai 2019 a Judecătoriei Chişinău, sediul Centru, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Colontaev împotriva Dianei Colontaev cu privire la partajarea averii comune în devălmăşie.

La 17 iulie 2020 şi la 08 septembrie 2020, Diana Colontaev, reprezentată de avocatul Ruslan Cibric, a declarat recurs şi respectiv recurs suplimentar, împotriva încheierii din 02 martie 2020 a Curţii de Apel Chişinău, prin care a solicitat casarea acesteia cu trimiterea cauzei spre rejudecare instanţei de apel.

În motivarea recursului a invocat că consideră încheierea instanţei de apel pasibilă casării, deoarece până la data de 03 iulie 2020, când a recepţionat prin poştă electronică, copia încheierii recurate, nu a recepţionat nici o încheiere cu privire la prelungirea termenului pentru prezentarea apelului motivat pentru 10 zile.

Aşadar, a susţinut recurenta că instanţa de apel nu s-a expus asupra cererii privind prelungirea termenului de prezentare a apelului motivat.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chişinău a pronunţat încheierea contestată la 02 martie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea participanţilor la proces a copiei încheierii prin scrisoarea de însoţire din 03 iulie 2020 (f.d. 174).

Astfel, recursul declarat la 17 iulie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului şi a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie consideră recursul neîntemeiat şi care urmează a fi respins cu menţinerea încheierii instanţei de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

Materialele cauzei atestă că la 18 iunie 2018, Victor Colontaev a depus cerere de chemare în judecată împotriva Dianei Colontaev cu privire la partajarea averii comune în devălmăşie.

Prin hotărârea din 21 mai 2019 a Judecătoriei Chişinău, sediul Centru s-a admis parţial acţiunea. S-a determinat cota-parte din proprietatea comună în devălmăşie şi

anume din: - apartamentul nr. 48 situat pe bd. XXXXX 34/1, mun. Chișinău, nr. cadastral XXXXX.01.048, lot pomicol situat în com. Băcioi, mun. Chișinău, extravilan, nr. cadastral XXXXX.072 și mijlocul de transport de model „Volkswagen Transporter”, nr. de înmatriculare XXXXX, atribuindu-le în proprietate lui Victor Colontaev și Dianei Colontaev a câte ½ cotă-parte ideală. S-a încasat de la Diana Colontaev în beneficiul lui Victor Colontaev suma de 300 de lei cu titlu de taxa de stat. În rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Exprimându-și dezacordul cu hotărârea primei instanțe, Victor Colontaev și Diana Colontaev au contestat-o cu apel.

Prin încheierea din 19 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel, fiindu-le acordat termen apelanților, de 10 zile de la recepționarea încheierii, pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în cuantum de 9721,12 de lei și a cererii de apel suplimentare, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază.

La 22 noiembrie 2019, Diana Colontaev, reprezentantă de avocatul Ruslan Cibric a prezentat dovada de plată a taxei de stat, înaintând concomitent cerere cu privire la prelungirea termenului pentru prezentarea apelului motivat, invocând că fizic nu reușește să îndeplinească cerințele instanței de apel conținute în încheierea din 19 iulie 2019.

Prin încheierea din 02 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată cererea înaintată de avocatul Ruslan Cibric în interesele apelantei Diana Colontaev cu privire la prelungirea termenului de procedură. S-a restituit cererea de apel declarată de Victor Colontaev și cererea de apel declarată de Diana Colontaev, împotriva hotărârii din 21 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Colontaev împotriva Dianei Colontaev cu privire la partajarea averii comune în devălmășie.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementau acțiunile instanței la acea fază a procesului.

În susținerea acestei concluzii urmează a reține și prevederile art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, care statuează că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect nu a dat curs cererilor de apel și ulterior a restituit cererile de apel, în cazul în care apelanții nu s-au conformat dispozițiilor încheierii din 19 iulie 2019.

Totodată, Colegiul învederează că încheierea din 19 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată participanților la proces, fiind recepționată de către reprezentantul apelantului Victor Colontaev, avocatul Andrei Bercueașvili, la data de 19 noiembrie 2019 (f.d. 167), iar de către reprezentantul apelantei Diana Colontaev, avocatul Ruslan Cibric, la data de 14 noiembrie 2019 (f.d. 165).

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei

calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În sensul art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

Astfel, instanța de apel corect a specificat că pentru Victor Colontaev termenul limită pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel a fost data de 29 noiembrie 2019, iar pentru Diana Colontaev termenul limită pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel a fost data de 25 noiembrie 2019.

Or, în termenul acordat, Victor Colontaev nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat și nici cererea de apel suplimentară, ceea ce atestă că indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, nu au fost îndeplinite, fapt ce a impus restituirea cererii de apel.

Or, în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În partea apelului declarat de Diana Colontaev se reține că la 22 noiembrie 2019, reprezentantul acesteia, avocatul Ruslan Cibric a prezentat dovada de plată a taxei de stat, înaintând concomitent cerere cu privire la prelungirea termenului pentru prezentarea apelului motivat, invocând că fizic nu reușește să îndeplinească cerințele instanței de apel conținute în încheierea din 19 iulie 2019.

În temeiul art. 115 din Codul de procedură civilă, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art. 116.

În speță, instanța de apel corect a considerat că nu există temeiuri pentru a prelungi apelantei Diana Colontaev termenul de înlăturare a neajunsurilor, or termenul de 10 zile acordat de către instanță a fost suficient pentru redactarea și prezentarea apelului motivat, reținând că aceasta a beneficiat pe parcursul examinării cauzei de serviciile avocatului.

Totodată, întemeiat instanța de apel a remarcat faptul că potrivit textului cererii, avocatul a solicitat prelungirea termenului cu 10 zile din data înregistrării cererii, adică cu 10 zile de la data de 22 noiembrie 2019, or, apelul motivat așa și nu a fost prezentat, mai mult ca atât nici până la data examinării cauzei în ordine de recurs.

De altfel, Colegiul învederează că cererea de apel în interesele Dianei Colontaev a fost depusă încă la data de 30 mai 2019, deci, de la momentul depunerii cererii de apel, cât și de la momentul emiterii încheierii de a nu da curs s-a scurs o perioadă suficientă pentru ca apelanta și reprezentantul acesteia să urmărească evoluția cererii de apel pe care au declarat-o și să înlătore impedimentele care fac imposibilă primirea spre examinare a apelului.

Totodată, conform jurisprudenței CtEDO (Ghinea contra Moldovei, cererea nr. 15778/05, hotărârea definitivă din 26 septembrie 2012), principiul egalității armelor este unul din elementele noțiunii mult mai largi a procesului echitabil, care prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă. Curtea notează că aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor, în măsura în care fiecare dintre

părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale (Varnima Corporation International S.A. vs Grecia, nr. 48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur vs Franța, nr. 63879/00, §32, 03 octombrie 2006; Wynen contra Belgiei, nr. 32576/96, §32, CtEDO 2002-VIII).

Astfel, în circumstanțele expuse se impune concluzia, că însuși apelanta nu a respectat drepturile sale procedurale și s-a eschivat de la îndeplinirea actelor de procedură în măsura stabilită de normele de drept procedural, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale. Or, părțile urmează să-și valorifice drepturile garantate de lege în termenul stabilit, aspect specific și speței deoarece, în conformitate cu art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Ca consecință, nelichidarea neajunsurilor expuse în încheierea din 19 iulie 2019 de către apelantă, în circumstanțele descrise, a impus adoptarea soluției de restituire a cererii de apel, în cazul în care conform dispozițiilor art. 14 și 16 din Codul de procedură civilă, în lumina interpretărilor date de CtEDO principiului preeminenței dreptului, actele de dispoziție judecătorească, în speță, încheierea instanței potrivit căreia s-a instituit termen de prezentare a unor înscrisuri necesare pentru a fi dat curs apelului și a asigura o bună și normală derulare a procedurii, este obligatorie atât pentru participanții la proces, cât și pentru instanța de judecată, care a emis actul în cauză, obligație ce se regăsește și în principiile fundamentale a procedurii civile.

În consecință, instanța de apel nu a dispus de o altă soluție legală, decât de a restitui cererea de apel, din motivul neînlăturării neajunsurilor indicate în încheierea, prin care nu s-a dat curs cererii de apel. Or, exonerarea arbitrară a apelantei de sancțiunile procedurale stabilite de prevederile legale precitate, în sensul prevederilor art. 10 Cod de procedură civilă, afectează exigențele unui proces echitabil în sensul art. 6 CEDO, conform cărora instanța de judecată are obligația de a asigura aparențele de imparțialitate și de a nu admite acte de intervenție arbitrară în favoarea sau defavoarea uneia din părți, având obligația concretizată și de jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor, stabilite de Constituție și legi, or, instanțele de judecată nefiind o excepție în acest sens.

În acest sens, Colegiul consideră necesar de a reitera că conform art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun și în cele specializate este stabilită de [...] Constituția Republicii Moldova, de prezentul Cod și de alte legi organice.

Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului Cod. Totodată, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 20.01.2015, §41 importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură și pentru autoritățile publice și private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, părțile în proces nu sunt scutite de obligațiile procesuale

pozitive întru exercitarea corespunzătoare a obligațiilor legale. Or, în speță, apelanta nu a depus suficiență diligență, în vederea exercitării obligațiilor procedurale avute.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a emis încheierea din 02 martie 2020, în cazul în care apelanta nu și-a exercitat în volum deplin drepturile procedurale, iar ca consecință a curmat în mod legal orice abuz din partea acesteia.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Diana Colontaev, reprezentată de avocatul Ruslan Cibric.

Se menține încheierea din 02 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Colontaev împotriva Dianei Colontaev cu privire la partajarea averii comune în devălmășie.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat